

**Hallituksen esitys
laiksi valtionavustuksesta
yritystoiminnan kehittämiseksi
vuosina 2021–2028
(HE 46/2021 vp)**

Asiantuntijakuuleminen TaV 30.4.2021

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Uudistuksen tausta ja valmistelu

- **Nykyinen laki on määräaikainen ja sen voimassaolo päättyy 31.12.2021**
- **Ehdotetun lain (ja nykyisen lain) mukaisia avustuksia osarahoitettaisiin pääosin EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista**
 - Uusi ohjelmakausi alkaa kuluvana vuonna
 - EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tavoitteet on huomioitava avustuksia myönnettäessä → lainsäädännön päivitystarve, voimassa oleva sääntely perustuu päättyvän ohjelmakauden tavoitteisiin
- **Myös alueiden kehittämistä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanoa sekä alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamista koskeva lainsäädäntö uudistuu (HE 47/2021 vp)**
 - Ehdotetulla uudella yritystukilailla on yhteys erityisesti em. esitykseen sisältyvään rahoituslakiin

Keskeistä esityksessä

- **Avustusjärjestelmä vastaa pääosin voimassa olevan sääntelyn mukaista järjestelmää**
 - Avustuksilla edistettäisiin mm. taloudellista kasvua, työllisyyttä, yritysten innovaatiotoimintaa ja kilpailukykyä
 - Tukimuotoja olisi jatkossakin kaksi, yrityksen kehittämisavustus ja toimintaympäristön kehittämisavustus
 - Avustusten käyttämistä ei laajenneta uusiin hanketyyppeihin
 - Lain mukaiset tehtävät olisi jatkossakin keskitetty neljälle ELY-keskukselle
 - Painopiste on pk-yritysten tukemisessa, suurille yrityksille voitaisiin EU:n valtiontukisääntöjen sallimissa rajoissa myöntää avustusta investointeihin Itä- ja Pohjois-Suomessa
 - Avustusten myöntämisessä huomioitaisiin EU:n ja kansallisen alue- ja rakennepolitiikan tavoitteet sekä kilpailunäkökohdat
 - EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoituksen keskeisiä painopisteitä ohjelmakaudella 2021–2027 ovat hiilineutraalisuuden, energia- ja materiaaltehokkuuden sekä digitalisaation edistäminen

Keskeistä esityksessä, mikä muuttuu 1/2

- **Kehittämisyavustuksiin voidaan käyttää jatkossa myös JTF:n ja muiden uusien EU-rahastojen varoja, kun tähän asti EU-rahoitus avustuksiin on tullut pääasiassa Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR)**
 - Suurin osa rahoituksesta tulisi kuitenkin EAKR:sta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF)
 - Huomioitava rahoitusvälineiden käyttöä koskevat tavoitteet
- **Toimialarajausta muutettaisiin siten, että vain kala-, maa- ja metsätalouden alkutuotanto rajattaisiin pois kehittämisavustuksen piiristä**
 - Esim. metsätaloutta palvelevia yrityksiä ei rajattaisi enää toimialan perusteella pois avustusten piiristä ja avustusta voitaisiin myöntää myös kalanjalostukseen

Keskeistä esityksessä, mikä muuttuu 2/2

- **Kehittämisyavustuksen myöntämisen edellytyksiin on lisätty ympäristöön liittyvien näkökohtien huomioiminen**
 - Tarkoittaisi sitä, että avustuksen myöntämistä puoltavaksi tekijäksi katsottaisiin esim. se, että hankkeilla edistettäisiin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tavoitteita, kuten vähähiilisyyttä tai energia- ja materiaalitehokkuutta tai hankkeella olisi muita ympäristön kannalta myönteisiä vaikutuksia
 - Kyse käytännössä säädöstason muutoksesta, aiemmin säädetty asetustasolla ja huomioitu hallinnon sisäisissä ohjeissa
- **Uusi ns. poikkeusolopykälä eli kehittämisavustuksen myöntämistä poikkeuksellisissa oloissa koskeva pykälä**
 - Kyse ei ole ns. yleistukipykälästä, vaan joustoista kehittämisavustuksen myöntämiseen poikkeuksellisissa oloissa
 - Lain tasolla säädetty perusta avustuksen joustavammalle käytölle esim. korona-pandemian kaltaisessa kriisitilanteessa, vastaavaa ei ole voimassa olevassa laissa
 - Poikkeuksellisissa oloissa myönnettävästä kehittämisavustuksesta tulisi antaa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella

Esityksen vaikutuksista 1/3

Julkinen talous

- **Avustusten rahoitus jatkossakin pääosin EU-osarahoitteista**
 - Suomen saamasta EU-rahoituksesta ohjelmakaudelle 2021–2027 arvioidaan saatavan päätös kuluvan vuoden puoliväliin mennessä
- **Varojen alueellisesta kohdentamisesta päätetään valtioneuvostossa erikseen, laki ei sisällä säännöksiä varojen kohdentamisesta**

Esityksen vaikutuksista 2/3

Yritykset

- Vaikutukset kohdistuvat pk-yrityksiin, erityisesti pieniin ja mikroyrityksiin
- Avustukset kohdentuneet pääosin teollisuuteen ja palvelualoille, ei arvioida tulevan suuria muutoksia
- Ei uusia vaatimuksia, joilla olisi merkittävää vaikutusta avustusta hakevien / saavien yritysten hallinnolliseen taakkaan
- Avustuksilla arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia avustusta saavien yritysten kasvuun, työllistävyyteen ja tuottavuuteen
- Kilpailua vääristävät vaikutukset vähäisiä
 - Avustusta ei voida myöntää, jos sen vääristäisi kilpailua vähäistä enemmän

Esityksen vaikutuksista 3/3

- Yhteiskunnalliset
- **Avustusta saaneet yritykset arvioineet avustuksen vaikuttaneen yritystoiminnan laajentumiseen ja kasvuun**
 - Erityisesti kasvu näkynyt henkilöstön määrässä
- **Koska ehdotettu sääntely ei voimassa olevaan sääntelyyn verrattuna merkittävästi muutu, arvioidaan, että ehdotetulla lailla vaikutetaan edelleen erityisesti pk-yritysten liikevaihdon kasvuun sekä uusien työpaikkojen syntymiseen ja sitä kautta edistetään työllisyyttä**

Voimaantulosta

- **Lain voimaantulosta säädettäisiin VN asetuksella**
 - Tavoite kuitenkin on, että uusi yritystukilaki tulisi voimaan samanaikaisesti ns. ALKE-lakien kanssa, joiden voimaantulon ajankohdaksi on esitetty 1.9.2021
 - Mainittujen lakien nojalla annettavat asetukset tulisivat myös voimaan syksyllä
 - Voimaantulosta säätäminen asetuksella mahdollistaa myös päättyvän ohjelmakauden varojen mahdollisimman täysimääräisen käytön
 - Voimaantulon venyminen suunnitellusta voi vaikuttaa mahdollisuuksiin rahoittaa yrityksiä ohjelmakauden vaihtuessa
 - Ohjelman tavoitteiden ja sääntelyn muuttuminen
 - Avustuksiin budjetoitujen varojen riittävyys